

eno uro cvela, potem pa se bo posušila. Na to posušeno lipo bode na Jurjevo kralj Matjaš svoj škit obesel, in tako bode spet ozelenela, in tedaj pridejo boljši časi. Vendar, mislim, to ne bode še tako hitro, ker prej bodo se godile marsikake hude in nesrečne reči. „Kakošne pa?“ vprašam starca. „Ej — tako čujte! Prej še bodo Turki iz pečine, ktera služi za vrata kralj Matjaševi palači, si napravili pod Pečicami korito za napajanje svojih kónj; prej bode kervava vojska med južnim in severnim morjem; prej še bodo cerkev sv. Urše poderli neverniki; prej bodo pod Pečicami na železnih konjih jahali, prej — — „No — no — kaj še več?“ — mu sežem v besedo — kaj še prej?“ Prej še bode kolač kruha pod Pečicami mošnja zlatov veljal.“

„Smešne povesti! — Z Bogom, oče! tū imate, namočite si gerlo!“ S temi besedami podam Korošcu staro petico pa potujem dalje naprej.

(Konec sledi.)

Ozir po svetu.

Rusi. (Konec.)

Po razsodbi nekega duhovitega Nemca v začetku 19. veka.

Ruskega velikana poglavitni stanovniki so Rusi, — pa dolga suknja in pas, kučme in brada, kopve in opoldanji sen, podveržnost in prilizljivost v jeziku svedočijo še danes značaj iztoka. Pred Petrom, tedaj pred sto leti, so bili Rusi popolnoma Azijati, vtonjeni v nevednost in lenobo, in v oholo preziranje vsega ptujega. Bilo ni ne armad ne brodovja, in samosilje carov in posamesnih velikašev spominjalo je na izhod, — bili so Moskvanji, in vladarji še le s Petrom cesari — poprej le cari.

Rusi so po svojem dobrovoljstvu Francozi severa; tako gibčni kakor ti so oni na duhu in telesu, in ravno tako lahkomiseljni brez poterpnosti in stanovitnosti; tudi ravno tako radi prepevajo kakor le-ti, samo da so na telesu bolj jaki od teh; povsod beseda za smeh in balalajka za ples. Rus je najblagodušnejši in zadovoljniši človek, ako le rakije ni. Rus je jako bistroumen, šaliv, šegav in spreten za vse. Nič se z njegovo početnostjo (Anstelligkeit) ne enači. Sirovi novak je čez malo tednov po svojem dohodu v vojaško službo čevljar, krajač, godec, vojak, kakor je vikšega volja. Nauči se ptujih jezikov tako lahko, do so že zdavnej nemški jezikoslovci spustili jadra pred Rusi.

Véra ljudstva se razodeva v postih, prekrižanji, v globokem priklanjanji in pridnem „Gospodi pomiloj“. Rus ima sila veliko postnih dni — o mersnih dnevih uživa suho meso ali nasoljeno, in ribe — umorke, uhrot in čebulo — malo kruha in ravno tako malo vode, toliko več pa kvasa in žganja. Kjer spati more, spi, in kjer piti more, pije. Ruske veselice so derzovite, kakor na pr. ledene derzkalje, zibalje in spotnice (Schwitzbäder).

Rusi se cenijo za perve vojake sveta. Manji in slabši od Nemca, in manj vižban (geübt), je Rus strašan po svojem zatajevanji in zaničevanji smerti. Čarobne besede „perod! perod!“ (naprej) in „ne boj se!“ v vodjinih ustih storijo Rusa spretnega za vse. „Boj je zgubljen, brate! glej, kako spred in za nama padajo našinci!“ kriči Rus svojemu tovaršu, ki pa mu smejoč odgovori: „Kaj to naji stara! to mora odgovarjati vodja“.

Pri silni in naglo rasteči povodnji je upila carica Katarina straži svoje palače, naj bi se umaknila, — straža pa le stoji; — „je li me ne poznaš?“ — upije iznova carica. „O, da! — ali samo koprāl me izmeniti more“. Voda je rastla straži že do pleč, kar na srečo priplava koprāl z udarcom ure premenit jo.

Miroslava II. besede so resnične: „Ruse je težje ubiti kot zmagati“. Po Suvarovi vojski leta 1799, in zdaj po dobljenih zmagah čez Napoleona nezmagljivega se popolnoma nezmagljive mislijo. Gotovo so keršni vojaki, in njih serčnost se pajdaši z neko ljubeznjivo blagostjo, ktera te-

žave močno polajšuje. Njih ljubezen do majhnih otrok je pri nas mnogi družini olahkotila breme stanovališča.

Ruski Aleksander se je v tej spomene vredni dōbi verlejše obnašal kot macedonski. Ta je razsekal gordiški matvoz, kar je človeštvu malo hasnilo, — ruski Aleksander ga je razrešil po svojem poštovu človeštva, blagodušnosti, ljubezni do slobode in pravice. Al blagi in visokoserčni Aleksander je umerljiv, Rusija pa ne, kar mi zlo stiska serce. Aleksander ni nič manj kot divji osvojljik, pa je vendar podvergel svoji kroni Poljsko, Finsko in en del Moldavije in Valahije — kam bo še le letel ruski orel osvojljnika! Grozovite velikanske tvorila ničijo v merklem skutu bodočnosti, in jaz jih doživeti nočem.

Krimea je pač naj lepši in prijetniši del Rusije, zato mami na-se v naši dōbi veliko naselnicov, in jaz sem sam zemljakom, ki so v Ameriko hotli iti, svēt dal: „pojdite v Krimeo; beseda vas naj ne straši; pod Aleksandrovim žeslom se zove zdaj Taurija“. — Teže je bilo, da je od 14 milijonov ljudi od leta 1689 do 1814 do 50 milijonov narastlo kakor od leta 1814 do 1900 do 100 milijonov. Po tem slutiti moje serce, da bi za nas Rusi utegnili postati Francozi in za evropsko republiko, kar je bila Macedonija za Gerško. Rusi se vidijo meni še nevarnejši od Francozov, kajti vežejo z omiko jakost in pokoršino polomike. Ali bi ne bilo mogoče, da bi mogočni narod, ki zdaj s Kino po suhem terzuje, tudi iztočno indiško trgovino nazaj obračal v stare vodotoke v kaspisko morje, Kur in Fasis?

Da — kdo hoče viditi v prihodnost! Kako utegnejo 1900 oponašati se Tatari, ki sovražijo Ruse do današnjega dne? Ali se ne bojo Rusi, s Turki enkrat v Evropi gotovi, raji Azii bližali. — Bogateja Azija, ktera se jim bo manj protiviti mogla? Ali se je že kdaj zgodilo, da je tako velikanska deržava, sestavljena iz tako raznih narodov, v svoji celoti obstala, ki so ti v omiki na višek stopili! Ali bi ne utegnili biti leta 2000 Kinezi, Perzijani in Birmani z Evropo v zavezi, kakor Turki v 16. veku s Francozom — in tudi ameriške deržave? ravnoteža sveta, pa ne samo Evrope.

Brez kaj takega jaz enkrat ne zaupam velikana severa, in želim, da bi Aleksander prav dolgo živel, dalj od mene! Kdor je 25letno vojsko doživel, ne želi več nobene dedvati, in do tega ima pravico! Poslovenil Kobe.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Banske Bistrice. Naš obče ljubljani škof, visokočastiti gosp. Mojses so nevarno zboleli; 16. dec. jih je mertud napadel. „Cyr. in Methud“, česki cerkveni časnik v Banski Bistrici vendar tolažbo donša, da bode Bog dal, da bojo blagi gospod sopet okrevali. Tudi „Novice“ iz serca to želijo, ker so jim iz njih prvega začetka, ko so svetli škof še zagrebški profesor bili, noter do današnjega dne vseskoz mil prijatel bili.

Iz Gradca 1. januarja B. Ker smo brali v „Novicah“, da si hočete Ljubljancanji napraviti gazno svečavo (Gasbeleuchtung), in ker kristijanska ljubezen zapoveduje, da brat brata varuje nesreče, Vas moramo opomniti: varite se, da iz dežja ne prideta pod kap, ali z drugimi besedami, da si ne bote vzeli slabe gazne svečave za izgled! Gazna svečava je res lepa svečava, in spodobi se, da večje mesta so s tako lučjo razsvitljene, — al ker je dražja od navadne oljnate, je treba gledati, da bolje sveti kot svetijo kresnice o Kresu. Naše ne moremo nikakor hvaliti. Pa še nek slabaja je v Pragi, in sicer taka, da mestni magistrat terja, naj se tistih 12.000 gold., ki jih je Breslavška družba gazne svečave Pražanom leta 1845 za aro vložila, kot odstopnina za slabo izpolnjene pogodbe priderži. Pametno je res vselej, da se za tako napravo kavcija položi, da je saj mogoče poprijeti se nazajne pravice zoper koga, ki nam ni vstregel kakor je obljubil. Storite tudi vi Ljubljancani tako!

Iz slovenskih Goric na Štajarskem 2. jan. D. C.
 — Zavolj lepe suhe jeseni so vse kmetijske opravila pri nas lepo vredjene bile. Topli jug je že dvakrat sneg zapodil, zdaj pa zemljico spet na debelo krije; Bog daj, da bi se dobro spočila za novo dobro letino. Žitna cena je za prodajavce prenizka, vino je tudi v miru, zlo je pokupljeno, večidel le srednji pridelki še čakajo kupca. Letošnje vino je sploh dobro, in bo še zlati rep dobilo, zakaj vinorejci prerokujejo, da ne bo kmali takega. Pri nas je srednje blago po 5 ali 6 gold. še dobiti. Na stermih in v dobri legi je dal šipon, deloma z belino zmešan, dobro kapljico, tako, da je vedro od 8 do 13 gold. se prodalo. Zato pa tudi ne mislimo se proti belini, še manj pa proti šiponu zarotiti, da bi ju iztrebili, kakor nam „Wochenblatt“ svetuje. V naših vinogradih imajo še dosti slabijih tert, na priliko: križovatino ali zeleniko, blanka ali šilharja, smodiko, kerhlikovca, mišjaka, kozje sesce, volovino, — pa naj za ta čas rastejo; le prazne prostore bi mogli skrbeti z najboljšimi tertami zasaditi; al samih najzlahnejih: odkod jih dobiti? Mnogo bolj čislano vino bi imeli res v slov. Goricah, ako bi umeli in hotli v obče vinorejci umno z vinom ravnati; mnogi prezgodaj berejo, da imajo zdaj kislega čvika v kletih; v tem so posebno naši sosedi Borčanjci in Gastarajčani dobro znani; drugi pa vode ali tolkle (mošta) načaburklajo; prodavali bi ga vendar vsi enako s pravičnim blagom. Pa to ravnanje z vinom je res še velik madež med nami. — Naj bi bile sledeče prigodbe mnogim v svarilo in spodbuda k večji pazljivosti. Ne davno je neki hlapec domú se peljaje na kolah zaspal; pripelje se do Mure na brod; konji ne čakajo in naravnost v vodo rinejo; na sred reke se še le prebudí in komaj na unkraj čez globočino pride; v kratkem potem umerje. — Neki starrec pri oranji za hlevom v jablani seršene zapazi; neškodljive stvarce hoče zapoditi in jih draži z ognjem, — pa k svoji veliki škodi celi hlev zasmodí. — Dostavim v ti priliki še dober svet: kadar hoče kak dobrotljiv mož kake občinske ali farne stavbe in naredbe prevzeti, naj dobro pazi: kdo bo stroške povernil, in naj si dá vselej napraviti pismeno pogodbo, ako se mu mili, samo svojolastno možno prazniti. Mož beseda je dan današnji že zlo pozabljena prislovica.

Iz Trata na sv. Silvestra dan. Pr. — Zadnjič sem predolgo odlašal povabilu „Novic“ vstreči, zato je pa tudi zaostalo sporočilo zadnjega močnega potresa. Ker slednji sklone v novem letu se poboljšati, tudi jez hočem zanaprej urnejše dopisovati. Vedite tedaj, dragi bravci, da na Trati je bil sv. Silvestra dan 2krat hud potres, in sicer: zvečer ob poli sedmih in je terpel kake 2 sekundi, bal sem se ponovljanja; in glejte, 5 minut pred polnočjo me strašen ropot iz terdega spanja zbudi, postelja se gunca, okna klepečejo, da je bilo groza. Mislil sem že, da bo s starim letom tudi svet poginil. Pa hvala Bogu! doživeli smo novo leto; Bog daj, da bi srečno bilo.

Iz Ljubljane. Slišimo, da željno pričakovana postava za družino ali posle (Dienstbotenordnung) na Krajskem bo nek kmali oklicana. Tudi posvetovanja zastran postave za branje ali tergatev (Weinleseordnung) so nek že tako dalječ dospéle, da smemo pričakovati, da še letos bo tudi ta potrebna postava moč zadobila.

Novičar iz mnogih krajev.

26. dan p. m. se je v Benetkah patrijarh benečanski, preč. gosp. Mutti s korarji in namestniki ondašnjih samostanov poklonil presvitlemu Cesarju. Na ogovor gosp. patrijarha so Cesar odgovorili: „Vse kar sem storil za presveto našo cerkev katoliško, sem storil zato, da sem spolnil Svojo dolžnost, in vse kar mi bo mogoče še za njo storiti, bom rad storil. Ponašam se s tem, da morem biti varh cerkve. Zanašam se zato tudi na vas gospode vse, da bote

se v vsem tako védli, da v sercu Mojih ljudstev vseskozi zvestobo do Mene živo obujate“. — Časnik „Bohemia“ hoče vediti, da je vlada veliko sto zlatih vag za ces. davkovske gosposke našega cesarstva narediti dala. Iz tega sesodi, da bi vsled dnarskih prenaredb utegnil nov zlat dnar med ljudstvo priti. Koliko je na vsem tem resnice, ne vémo; to pa vémo, da „Bohemia“ je že marsikaj novega prva povedala. — Katasterske dela se imajo vsled ministerskega ukaza povsod pospešiti, kar je le moč, da bode kataster berž ko berž po vseh cesarskih deželah gotov; zato je pa ministerstvo tudi za te dela potrebni dnar nakazalo. Sploh znašajo stroški za eno štirjasko miljo za izmerjenje in cenitev zemljišnih dohodkov skupaj 4170 gold.; od leta 1817 do leta 1853 so stroški za katasterske dela znesli blizu 22 milijonov gold. — 25. dan p. m. je bil telegraf v Brodi v Galiciji dodelan; v našem cesarstvu je sedaj 90 telegrafnih postaj. — Švajcarji so sodbo Neuenburških prekucnikov odložili do 19. t. m. To je znamenje, da se nočejo prenagliti in ne na vrat na nos vojske sprožiti. Še zmiraj hodijo kurirji semtertje, in na novega leta dan se je adjutant pruskega kralja, polkovnik Manteufel nalaš iz Dunaja v Benetke podal, da bi samemu cesarju izročil sporočilo svojega kralja. Več se danes ne vé od te sedaj najimennejše pravde. — 3. dan t. m. je imela 2. seja pariškega zbora biti; nova meja med turško in rusovsko zemljo je že določena; tedaj bo avstrijska armada kmali spraznila Moldavo in Valahijo, angleško brodovje pa černo morje. — Cesar Napoleon je poslal te dni vélikega škofa Tourskega v Rim, da bi s sv. očetom papežem govoril zavolj kronanja njegovega; sliši se, da ni nič opravil. — Severinovo društvo na Dunaji vabi v svojem oklicu od 1. t. m. romarje v Palestino in Jeruzalem tudi za to leto. Kdor se hoče pridružiti temu romarstvu, se mora zadnji čas do 25. febr. na Dunaji pri odboru Sever. društvu oglasiti in 500 gold. v srebru vložiti za potnino tje in nazaj; v prvi polovici mesca marca bojo romarji vsi skupaj v Terstu se na pot po morji podali. — Po poslednjem številu ima francoska dežela 26 mil. in 39.364 ljudi. — Grof Morny, ki je šel v imenu Napoleonovem h kronanju rusovskega cara Aleksandra II. v Petrograd, bo pripeljal nazaj slavno Rusinjo, knežinjo Trubeckovo za ženo. — Kdo bi mislil, da tudi led je blago, s katerim se kupčuje, — in vendar je taka v severni Ameriki, ker se ga vsako leto prodá 5 do 6 milijonov centov v večje mesta; zrežejo ga v podobne cegla in med žaganjem ga pošiljajo v lesenih kištah po deželi. — Severni Amerikanci so v vsem prebrisane glave; kakor zdaj slišimo, si napravljajo kočije le na 3 kolesa; spredej je le eno kolo, ktero teče pod kočijaževim sedežem; taki vozovi se lahko obračajo, se v blatu manj oškropijo in laže se va-nje vseda.

Pomenki v zadevah našega slovnika.

Pod tem nadpisom bomo poprašali včasih za kakošno reč, pa prosili za hiter odgovor, da ne bo prekasno zavoljo natisa. Čeravno gré slovnikov rokopis skozi veliko rok, vendar ostane včasih še kakošna reč negotova; več glav več vé.

Tako, prosimo, ako je morebiti komu domača (národna) prislovica znana, ki se vjema z nemško „Gute Miene zum bösen Spiel machen?“ — „Er hat Geld wie Mist?“ — Ali je res, da v Senožečah murbi pravijo sles ali sels m. (slez je „Eibisch“, „Malve“ se imenuje slezina, slezêna, slezeno zelje).

Pogovori vredništva.

Gosp. J. P. V. v C.: Oho, dragi, polagano, polagano! Kaj nek tudi to terjate od vredništev časnikov, da bi se vkvarjale z napisi zavitkov!!! Vredništvo in pa odpravištvo je dvoje. Izročili smo Vašo popravo odpravištvu. Sicer pa Vas prosimo, prijazno si zapomniti, da založniki časopisov so prodajavci, naročniki pa kupci; ker pa kupec ne daruje prodajavcu ničesa, ampak za dnar, ki mu ga daje, prejema od njega blago: se obema spodobi vzajemna dvorljivost.